

Антагонизмите меѓу западната и источната хемисфера, и покрај климата на некаква соработка, се издигнати на степен кој загрижува. Двојните стандарди на Западот кога станува збор за борбата против глобалниот тероризам и постојаните критики од Белата кука на сметка на официјална Москва во поглед на почитувањето на човековите права, ги втурна главните ривали од периодот на Студената војна во нов филм на меѓусебна нетрпеливост. Вашингтонската администрација води политика на вешто потценување на способноста на руската политика да се справи со предизвиците во големото руско општество, а од друга страна, преку вровот на власта, Москва ги демаскира вис-

тинските американски квалитети на водење на надворешната политика. Накратко кажано, повторно почнува трката во вооружувањето. На светската сцена повеќе ја нема слабата Русија, која беше фрлена на колена за времето на Горбачов и на Елцин. За неполни шест години малиот Путин ја врати онаму каде што ѝ беше местото, со тенденција моќта уште повеќе да ѝ се зголеми. Сепак, тоа не е ниту приближно до моќта на американската држава, но сепак едно е сигурно - Белата кука почна да се плаши од Кремљ. Буш и Путин почесто почнаа да си разменуваат канонади на вербализми од кои се добива впечаток дека Студената војна меѓу нив се враќа на сцената, на еден софистициран и по-

тал, но и својата меѓународна положба. Таа почна да сноси голема одговорност за глобалниот развој на светот. Сепак, политиката на Путин е остро критикувана од Европа и од САД во повеќе сегменти од внатрешната и од надворешната политика. Ставот на Москва е дека нервозата во светот расте затоа што многумина не очекувале Русија толку брзо да зајакне и дека ќе стане фактор на многу процеси. На таквите критики веднаш следува контраудар - Русија се заканува со енергетски кризи за Европа, преку драстично зголемување на цените на природните ресурси со гас. Економските прашања добиваат силен политички карактер и тоа е повеќе од очигледно. Но, како и да е, Русија има инс-

ПУТИН ГИ УРИВА СИГУРНИТЕ ПОБЕДИ НА ЗАПАДОТ!?

Новата игра меѓу двете хемисфери повторно почнува. Последниве години дојде до значајни геополитички промени. Политиката на Путин е остро критикувана од Европа и од САД во повеќе сегменти од внатрешната и од надворешната политика. Ставот на Москва е дека нервозата во светот расте затоа што многумина не очекувале Русија толку брзо да зајакне и дека ќе стане фактор на многу процеси. Можеби т.н. меѓународна заедница досега ќе го донесеше новиот статус на Косово, но цврстата позиција на Русија, која се базираше на принципот на неменливост на државните граници, ги натера Брисел и Вашингтон да се повлечат од веќе донесената одлука за Приштина и да подразмислат во еден поинаков дух. Во Кремљ се прават плановите.

■ Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

малку дискретен начин. Аналитичарите препознаваат ново ривалство, нов престиж за моќ и светска доминација. Америка ја зајакнува улогата на светски полицаец, а Русија глуми пацифист. Првата е за искоренување на злото на тероризмот по секоја цена, втората го истакнува правилото - дипломатијата пред силата.

НЕРВОЗАТА РАСТЕ ЗАШТО РУСИЈА ЈАКНЕ?

Русија се осовременува. Сè повеќе интелектуалци истакнуваат дека со неа е подобро да се биде партнер отколку противник. Тоа го потенцира и Путин, како своевидна закана до оние кои работат против "големата мечка". Но, и во светот се зголемува потребата од поизразена улога на Москва во светските случувања. Светот веќе не е ист како оној на почетокот на деведесеттите години кога се распаѓаше источниот блок. Истокот се созема, ги надмина катастрофалните промашувања на претходните лидери. Новата игра меѓу двете хемисфери повторно почнува. Последниве години на планетата дојде до значајни геополитички промени. Русија го зацврсти внатрешниот општествен капи-

трументи за заштита на своите интереси. Таа станува опасност како за ЕУ, така и за САД. Западот го обвинува Путин дека води империјалистичка политика и дека го уценува развиениот дел од светот со енергетскиот потенцијал, кој го поседува. На тоа Москва возвраќа дека надворешната политика се базира на принципите на меѓународното право и единствените и универзалните стандарди. По уривањето на биполарниот систем во светот сепак останаа елементите на каква таква непредвидливост на настаните, па оттука настануваат разговорите за т.н. конфликт на цивилизации. Неодамна рускиот претседател констатира дека доколку се продолжи да се мисли и да се размислува по старо светот повторно ќе влезе во фаза на студена војна. Опасните тенденции неопходно мора да се надминат. Треба да се разработат нови идеи и пристапи во меѓународното општење. Улогата на Русија денес и нејзината позиција кон Западот најдобро може да се согледа кон неколку критични светски прашања. Косово, Иран, Ирак... Можеби т.н. меѓународна заедница досега ќе го донесеше новиот статус на Косово, но цврстата позиција на Русија, која се базираше на принципот на неменливост на државните граници, ги натера Брисел и Вашингтон да се повлечат од веќе донесената одлука за Приштина и да подразмислат во еден поинаков дух. Повикувајќи на компромисно решение за проблемот, кое нема да го фрли Белград

Русија има инструменти за заштита на своите интереси. Таа станува опасност како за ЕУ, така и за САД. Западот го обвинува Путин дека води империјалистичка политика и дека го уценува развиениот дел од светот со енергетскиот потенцијал, кој го поседува. Руското вето во Советот за безбедност на ООН во случај на одлука за независност на Косово ќе ги промени првобитните планови на дел од ЕУ и од САД, што би предизвикало развој на една непосакувана ситуација. Наскоро Путин ќе посака да ги истисне

Американците од Балканот.

Привидниот судир меѓу Европа и Америка ќе го искористи Русија. И покрај тоа што САД се наоѓаат на четврто место на руските приоритети, сепак крајна цел на Москва е токму Америка.

НЕРЕШЕН РЕЗУЛТАТ 1:1 ЗА "ЕКИПИТЕ" ИСТОК И ЗАПАД

на колена, Кремљ успева колку толку да држи рамнотежа во односите и на Србите да им даде шанса не само да купат време, туку и да понудат поконструктивно решение од досегашните. Руското вето во Советот за безбедност на ООН во случај на одлука за независност на Косово ќе ги промени првобитните планови на дел од ЕУ и од САД што, пак, би предизвикало развој на една по малку непосакувана ситуација.

РУСКИ БАЛКАНСКИ ПЛАНОВИ

Но, и Русија има свои планови и интереси на Балканот. Путин сега треба да ја поправи грешката која ја направи Елцин, кој го продаде "рускиот дел" на Балканот за наводна сум од пет милијарди долари, пари со кои ја закрепнуваше пропаднатата руска економија. Наскоро Путин ќе посака да ги истисне Американците од нашиот Полуостров. Тоа секако тешко ќе оди ако се има предвид ситуацијата дека тие се тука десеттина години и изградија воени бази од кои тешко ќе се откажат. Но, ќе има обид за тоа. Во Кремљ се прават плановите. Кога станува збор за прашањето на Иран и неговата нуклеарна програма Русија држи став дека нема да се вклучува во никакви сојузи, бидејќи конфронтациите не ѝ одговараат на Москва. Таа ќе застапува неутрален став бидејќи сè друго водело во корсокак. Сè друго ќе води во насока на намалување и обезбедување на улогата на Обединетите нации. Денес Русија предлага создавање меѓународни центри за збо-

гатување со ураниум. Со тоа ќе ја неутрализира улогата на Техеран од една страна и ќе ги урне плановите на Пентагон за напад врз Иран, од друга. Третиот сегмент на кој работи Русија е ЕУ и тука постигнува највпечатливи резултати. За Путин, Европа е на прво место на приоритетите. Но, интересен и по малку чуден е фактот што на својата листа на приоритети рускиот претседател ја стави Америка по Кина и Индија. Таквиот редослед на работите не е ниту малку случаен. Секојдневно од Вашингтон пристигнуваат обвинувања на сметка на Москва, а рускиот врв ги игнорира и возвраќа со истите аршини. Ставајќи ги Европа и Америка меѓу Кина и Индија, Путин со тој чекор го истакнува разидувањето меѓу главните сојузници на светската политичка сцена, Брисел и Вашингтон. Сега Русија се обидува европските партнери да ги сврти на своја страна и полека но сигурно да ги одврати од патот кон Америка. Тоа му успеа на Путин со Шредер, ставајќи го на чело на енергетскиот конзорциум за Европа, како и со доближувањето на ставовите со Париз кој, пак, секогаш не е добро расположен за соработка со вашингтонската администрација. Привидниот судир меѓу Европа и Америка ќе го искористи Русија. Она што денес е Америка за Европа, во догледна иднина тоа ќе биде Русија - барем така планираат Путин и неговите соработници. И покрај тоа што САД се наоѓаат на четвртото место на руските приоритети сепак крајна цел на Москва е токму Америка. Но, таа цел ќе се реализира токму преку пр-

вите три, Европа, Кина и Индија. Меѓу причините кои водат кон сè поголемото вооружување на државите е доминантната улога на САД на воен план и обидот да создаде заштитен воен чадор над нејзината територија. Путин ја обвини американската администрација дека сака да создаде тврдина непробојна за ниту едно оружје кое досега е измислено. Тоа ги натера Русите поинаку да размислуваат и да одделуваат многу повеќе за осовременување на воените потенцијали отколку порано. Масовното вооружување на државите во светот не е само национален интерес, туку и наметнување на сè поголема улога на соодветната држава во регионалното опкружување, но и во целиот свет. Путин ги обвини Американците за застој во програмата за разоружување и потенцира дека партнерството меѓу супер силите во светот се гради врз принципот на рамноправност. Откако Москва увиде дека нема ништо од рамноправноста Путин ги повика Русите ширум светот да се вратат во матичната земја и да ѝ помогнат на својата татковина. Указот за репатријација веќе е потпишан. Четвртиот сегмент на кој Путин игра се државите од поранешниот СССР. План е во скоро време да ги обедини и да ги врати во старото советско јато. На тој начин, рускиот претседател ќе успее да ги истисне американските воени трупи во дел од поранешните советски републики и ќе ја врати доминацијата на Русија во централноазискиот регион. На почетокот тоа ќе се реализира преку јакнење на трговско-економските врски со Казахстан, Узбекистан, Киргистан, Белорусија и Таџикистан, а непослушната Украина ќе ја казнува со енормно високи цени на руски природни агенси сè додека не се отрезни од западниот ликер, кој се нуди за опијанување на Киев. Од втор агол, Кремљ ќе игра активна и клучна улога за решавање на локалните конфликти преку дефинитивно затворање на чеченското прашање, кое полека но сигурно го неутрализира. Русија ќе ги спречи соседните земји, пред сè, Украина да стане дел од евроатлантските воени структури. Најлесно тоа ќе го реализира преку укинувањето на бенефициите за рускиот гас, кој е од витално значење за опстојувањето на самите држави во азискиот регион. Путин зацрта едно мото - нема дефанзива, туку само офанзива. Наместо ширење на ЕУ и на НАТО кон руските граници наскоро ќе има обид за обратен процес - Русија ќе се шири кон Европа преку економските потенцијали изразени во областа на енергетиката. Враќањето на севкупниот долг на Русија кон меѓународната заедница од приближно 100 милијарди долари е доволен показател дека во моментот резултатот меѓу Истокот и Западот е 1 : 1.